

Załącznik do uchwały Nr
Sejmiku Województwa Łódzkiego
z dnia.....

PROJEKT

STANOWISKO

SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

z dnia.....

w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego oraz odpowiedzialnej transformacji energetycznej regionu bełchatowskiego

Sejmik Województwa Łódzkiego, działając w trosce o bezpieczeństwo energetyczne Rzeczypospolitej Polskiej, stabilność krajowego systemu elektroenergetycznego oraz ochronę miejsc pracy i stabilności społeczno-gospodarczej regionu bełchatowskiego, podkreśla że obecna sytuacja energetyczna Rzeczypospolitej Polskiej i regionu łódzkiego jest wynikiem szeregu zaniechań i błędów z lat 2015-2023, które łącznie doprowadziły do sytuacji, w której Polska stała się krajem z najdroższym prądem w regionie, a system energetyczny znalazł się pod presją konieczności szybkiego odejścia od węgla przy jednoczesnym braku wystarczających mocy z OZE i energetyki jądrowej.

Powyższe wnioski wynikają z następujących błędów i zaniechań z lat 2015-2023:

- 1) Brak odpowiednich inwestycji w sieci przesyłowe i dystrybucyjne, co doprowadziło do sytuacji, w której sieci nie były w stanie przyjmować energii z nowych źródeł OZE, co skutkowało masowymi odmowami przyłączeń dla nowych instalacji;
- 2) Nieefektywne wykorzystanie środków z ETS. Raporty wskazują, że miliardy złotych z handlu emisjami (system ETS), które powinny trafić na transformację energetyczną, zostały przeznaczone na inne cele lub na dopłaty do węgla;
- 3) Opóźnienia w budowie elektrowni jądrowej, proces budowy pierwszej polskiej elektrowni jądrowej był przez lata wolny, co sprawiło, że Polska nie posiada dzisiaj bezemisyjnego źródła podstawowego, które mogłoby zastąpić węgiel;
- 4) Zablockowanie rozwoju lądowej energetyki wiatrowej, wprowadzona w 2016 roku tzw. zasada 10H niemal całkowicie zablockowała rozwój nowych farm wiatrowych na lądzie, które są najtańszym źródłem energii. Zmiana ta nastąpiła w czasie, gdy inne kraje europejskie intensywnie rozwijały tę technologię;
- 5) Błędne dążenie do utrzymania węgla jako głównego źródła energii jak najdłużej, zamiast szybszego inwestowania w odnawialne źródła energii. To podejście ignorowało rosnące koszty uprawnień do emisji CO₂ (EU ETS), co bezpośrednio przełożyło się na drastyczny wzrost cen prądu dla odbiorców końcowych;
- 6) Zmiana systemu rozliczeń prosumentów z korzystnego net-meteringu na mniej opłacalny net-billing od kwietnia 2022 roku spowodowała wyhamowanie boomu fotowoltaicznego, mimo że wcześniej sektor ten rozwijał się bardzo dynamicznie;

- 7) Mimo deklaracji o suwerenności energetycznej, Polska w latach poprzedzających rosyjską inwazję na Ukrainę w 2022 r. importowała rekordowe ilości węgla, w tym również z Rosji ze względu na spadek wydajności polskich kopalń;
- 8) Fiasko projektu Elektrownia Ostrołęka C, projekt budowy węglowego bloku w Ostrołęce został ostatecznie porzucony po wydaniu setek milionów złotych, co uznano za jedną z największych porażek inwestycyjnych w energetyce.

Mając na uwadze powyższe Sejmik Województwa łódzkiego wyraża przekonanie, że podejmowane obecnie działania związane z planowaną budową elektrowni jądrowej w regionie bełchatowskim są najwłaściwsze i pozwolą zapewnić zarówno bezpieczeństwo energetyczne Polski, jak i bezpieczeństwo lokalnej gospodarce i miejsca pracy dla lokalnej społeczności. Jednocześnie Sejmik Województwa łódzkiego ufa, iż skoordynowane działania Ministerstwa Energii, Grupy PGE i Zarządu Województwa łódzkiego dysponującego środkami Funduszu Sprawiedliwej Transformacji pozwolą płynnie przejść przez proces transformacji energetycznej, przy jednoczesnym maksymalnym wykorzystaniu potencjału surowcowego i infrastrukturalnego funkcjonującej Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów i Elektrowni Bełchatów.

Jednocześnie Sejmik Województwa łódzkiego pragnie podkreślić, że przyszły los Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów i Elektrowni Bełchatów został przypieczętowany w dniu 24 września 2021 r., kiedy to Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska wydał postanowienie o uchyleniu decyzji środowiskowej i odmowie określenia warunków środowiskowych dla koncesji na wydobywanie węgla brunatnego ze złoża „Złoczew”. Decyzję GDOŚ poparł ówczesny Zarząd PGE S.A. zabraniając PGE GiEK S.A. wnoszenia skargi do odpowiedniego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, w uzasadnieniu wytycznych właścicielskich PGE S.A. odwoływał się m.in. do przyjętej w 2020 r. strategii Grupy PGE do 2030 roku, zawierającej plan transformacji zmierzający do neutralności klimatycznej Grupy w 2050 roku, stwierdzono, że: „W przyjętym dokumencie strategii nie przewiduje się znaczącej aktywności ukierunkowanej na rozbudowę konwencjonalnych źródeł energii, w tym działań związanych z inwestycjami w wydobywanie surowców energetycznych”.

Konkludując warto podkreślić, że również w okresie 2015-2023 został przyjęty przez Rząd RP Europejski Zielony Ład w kształcie niekorzystnym dla polskiej gospodarki i zwłaszcza energetyki, a dokładniej na szczycie UE w grudniu 2019 r. premier Mateusz Morawiecki zaakceptował ustalenia, które kierowały UE na drogę neutralności klimatycznej do 2050 r. Pomimo, że polski rząd wynegocjował w konkluzjach ze szczytu zapis, iż „Polska w swoim tempie” osiągnie neutralność klimatyczną, to nastąpiła zasadnicza zgoda na ogólny kierunek legislacyjny, wskutek czego w lipcu 2020 r. Mateusz Morawiecki zgodził się na budżet UE i mechanizmy finansowe powiązane z Zielonym Ładem.

Sejmik Województwa łódzkiego głęboko wierzy, że opisane powyżej błędy i zaniechania nie powtórzą się już nigdy w przyszłości, a proces transformacji energetycznej będzie prowadzony szybko, sprawnie i z poszanowaniem zasad solidarności społecznej.

